

ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
2024

Η φετινή Έκθεση της Γενικής Γραμματέως του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Marija Pejčinović Burić εστίασε όπως ήταν αναμενόμενο στην 4^η Σύνοδο Κορυφής των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Ρέικιαβικ (5.2023) και στις σχετικές δράσεις και εξελίξεις που την ακολουθούν, καθώς αποτέλεσε σπουδαίο σημείο αναφοράς για το πρόγραμμα του διεθνούς οργανισμού για το 2024 μέσα από την ξεκάθαρη δέσμευση του στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της δημοκρατικής διολίσθησης.

«Οι λέξεις που χρησιμοποιούνται στη Διακήρυξη του Ρέικιαβικ είναι μεγαλειώδεις και φιλόδοξες, καθώς θα πρέπει να είναι, αναφέρει χαρακτηριστικά στην Έκθεσή της η Γενική Γραμματέας. Αρκεί να δείξουμε ότι είμαστε ενωμένοι γύρω από τις αρχές μας και να αναδείξουμε πόσο ζωτικής σημασία είναι αυτό. Στην συνέχεια πρέπει να κτίσουμε πάνω στις λέξεις, με πράξεις. Θα πρέπει να δείξουμε ότι είμαστε εξίσου ενωμένοι στη δράση μας».

Ξεκάθαρη προτεραιότητα της Συνόδου υπήρξε η παροχή υποστήριξης στην Ουκρανία και η εξασφάλιση της απόδοσης ευθυνών σχετικά με την ρωσική βιαιότητα και τον παράνομο και εξελισσόμενο πόλεμο στην περιοχή. Οι ευρωπαίοι ηγέτες επικρότησαν τη δημιουργία του Μητρώου Καταγραφής Ζημιών, το οποίο δημιουργήθηκε και επανδρώθηκε με προσωπικό στην Χάγη σε λιγότερο από ένα έτος και έχει ήδη λάβει τις πρώτες καταγγελίες, διατηρώντας παράλληλα ένα διαδικτυακό γραφείο στο Κίεβο. Μέχρι το τέλος του 2023, 43 κράτη και η ΕΕ συμμετείχαν στο Μητρώο.

Επιπλέον αυτές οι πρωτοβουλίες συνάδουν με την υποστήριξη του ουκρανού Γενικού Εισαγγελέα για τη διερεύνηση των μαζικών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η νεοσυσταθείσα Ομάδα Διαβούλευσης για τα Παιδιά της Ουκρανίας παρέχει μία πολυμερή πλατφόρμα αναφορικά με τις ανάγκες και την κατάσταση των παιδιών που έφυγαν ως πρόσφυγες από την Ουκρανία προς άλλα κράτη μέλη και που συχνά έχουν διαχωριστεί από τους γονείς ή κηδεμόνες τους. Επιπλέον η ρωσική ομοσπονδία θα πρέπει να επαναπατρίσει τα παιδιά που ξεριζώθηκαν παράνομα, ενώ η σχετική επιτροπή Lanzarote συνεχίζει τις προσπάθειες απόδοσης ευθυνών στην Ρωσία για την προστασία αυτών των παιδιών στην βάση των κριτηρίων που θέτει η Σύμβαση Lanzarote για την Προστασία των Παιδιών κατά της Σεξουαλικής Βίας και Εκμετάλλευσης (CETS No.201, Lanzarote Convention).

Αυτές, δε, οι δράσεις υποστήριξης εμπεριέχονται στο Σχέδιο Δράσης για την Ουκρανία «Αλληλεγγύη, Ανάκαμψη και Ανασυγκρότηση 2023-2026» το οποίο λαμβάνει χρηματοδότηση από την Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Γενικότερα στη Διακήρυξη του Ρέικιαβικ κατέστησαν σαφή τα βήματα που πρέπει να γίνουν για την μακροπρόθεσμη επιτυχία της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης των κρατών μελών για πλήρη εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθώς και εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον οι ευρωπαίοι αρχηγοί έθεσαν στο Ρέικιαβικ μία δέσμη αρχών για τη Δημοκρατία μέσα από τις οποίες μπορεί να καταμετράται και να εξασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη υγεία των ευρωπαϊκών δημοκρατικών συστημάτων. Ακολούθως πρόταση της ίδιας της Γενικής Γραμματέως συστήθηκε η νέα Επιβλέπουσα Επιτροπή για τη Δημοκρατία με στόχο τη σχεδίαση αποτελεσματικών πολιτικών, συμβατών με τις προαναφερθείσες αρχές.

Αναλυτικότερα στο κείμενο της Έκθεσης αναπτύσσονται οι δράσεις για α. ανεξάρτητη, αμέριστη και αποτελεσματική δικαιοσύνη, β. καταπολέμηση της διαφθοράς, του ξεπλύματος χρήματος αλλά και του οργανωμένου εγκλήματος, γ. ελευθερία έκφρασης, δ. εργαλειοθήκες για ένα δημοκρατικό μέλλον, ε. κοινωνία των πολιτών, στ. πλήρης, ισότιμη και ολοκληρωμένη συμμετοχή στην πολιτική και δημόσια ζωή.

Μία άλλη θεματική περιοχή με την οποία ασχολήθηκε το ΣτΕ και που τονίζεται στην Έκθεση της ΓΓ για το 2024, είναι η σημασία της κοινής αντιμετώπισης όχι μονάχα στα τρέχοντα ζητήματα αλλά και στις μελλοντικές προκλήσεις όπως αυτές αναπτύσσονται στο κείμενο και δη: Τεχνητή Νοημοσύνη / Περιβάλλον / Εμπορία Λευκής Σαρκός και εκμετάλλευση μεταναστών.

Χαρακτηριστικά αναφέρει η κ. Pejsčinović Burić ότι κάποιες από τις προκλήσεις είναι απότομες και σοκαριστικές, όπως οι πανδημίες, οι κρίσεις κόστους ζωής και οι πόλεμοι. Κάποιες είναι μακροπρόθεσμες και χρόνιες, συμπεριλαμβανομένης της διάκρισης κατά των μειονοτήτων, της ανάδειξης των κοινωνικών δικαιωμάτων σε καθημερινή πραγματικότητα, της ανάγκης σεβασμού των στοιχειωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών από τις κυβερνήσεις. Τέλος κάποιες προκλήσεις είναι καινούργιες, αναδυόμενες και αιχμηρές, τόσο ώστε να απειλούν το περιβάλλον που ζούμε, να μολύνουν το νερό που πίνουμε και τον αέρα που αναπνέουμε καθώς και την γη στην οποία ζούμε και μεγαλώνουμε οικογένειες.

«Καθώς εορτάζουμε τα 75 έτη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα πρέπει να έχουμε αυτοπεποίθηση και πίστη στην ικανότητα μας να απαντάμε σε αυτές τις

προκλήσεις. Αντιμετωπίσαμε και στο παρελθόν φοβερές συνθήκες και τις ξεπεράσαμε. Μπορούμε να το ξανακάνουμε. Τα δικαιώματά μας είναι διαρκή στο χρόνο και δεν αφορούν σε μία κατάσταση κρίσης αλλά στην καθημερινότητά μας. Παλέψαμε γι' αυτά επί δεκαετίες. Η Διακήρυξη είναι ένα σημαντικό κείμενο αναφοράς σε μία στιγμή στον χρόνο όπου η ανησυχία για την ευρωπαϊκή ήπειρο είναι βαθιά. Αλλά έχουμε βρει την κατεύθυνση μας εκ νέου. Το ταξίδι τώρα πρέπει να συνεχιστεί σε αυτή την κατεύθυνση».

Περιληπτική μετάφραση

Χαμακιώτη Δέσποινα

Διεθνείς Σχέσεις & Ευρ. Προγράμματα